

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

THE CAUSAL MODEL FACTORS AFFECTING ETHIC MANAGEMENT OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE EASTERN REGION, UNDER THE BASIC EDUCATION COMMISSION

¹บรรจพร แยมละมุล Bunjaporn Yamlamoon, ²สถาพร พฤษภูมิกุล Sataporn Pruettikul,

³ภารดี อนันต์นาวิ Paradee Anannawee

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University, Thailand

E-mail: iampoupee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา โดยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 16 คน ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและโมเดลสมมติฐานด้วยโปรแกรมทางสถิติ มีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 640 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ \bar{X} , S.D., และวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตามปัจจัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ องค์ประกอบการบริหารเชิงจริยธรรม ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ปัจจัยด้านการเมืองในองค์กร ปัจจัยด้านการบริหารที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ และปัจจัยด้านชุมชน/สังคม พบว่า ผลการวิเคราะห์ทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) ผลการวิเคราะห์โมเดลสมมติฐาน ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ $\chi^2=653.79$, $df=272$, $\chi^2/df=2.40$, GFI= 0.93, CFI=0.91, AGFI=0.90, SRMR=0.05 และ RMSEA=0.047 นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ด้านชุมชน/สังคม และด้านการเมืองในองค์กรส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ, การบริหารเชิงจริยธรรม, ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

This research articles was to study the causal model factors affecting ethic management of secondary school administrators in the Eastern Region, under the Basic Education Commission. The research consisted of 2 main steps: Step 1) Studied of causal model factors affecting ethic management of secondary school administrators, under the Basic Education Commission by document reviewed and interviewed 16 administrators. Step 2) Examining the causal model and empirical data by analyzing confirmation components and hypothesis model. The sample were 640 teachers. Data analyzed by \bar{X} , SD , CFA and SEM (Structural Equation Modeling) by computer package program. The findings of the research. 1) Ethic management of secondary school administrators in the Eastern Region, under the Basic Education Commission was at high level. 2) The factors affecting ethic management of secondary school administrators in the Eastern Region, under the Basic Education Commission overall were at high level. 3) Confirmatory Factor Analysis: (CFA) of the factors model of ethic management of secondary school administrators in the Eastern Region, under the Basic Education Commission, vision factor, policy clarity factor, politics in organization factor, good governance administration factor, leader traits factor, and community/ social factor. There were consistent with empirical data. 4) The causal model factors affecting ethic management of secondary school administrators in the Eastern Region, under the Basic Education Commission was consistent with the empirical data, ($\chi^2=653.79$, $df=272$, $\chi^2/df=2.40$, $GFI=0.93$, $CFI=0.91$, $AGFI=0.90$, $SRMR=0.05$, $RMSEA= 0.047$) Moreover, the policy clarity factor, community social factor, and politics in organization factor were directed and indirected effecting Ethic management of secondary school administrators. ($p \leq .05$)

Keywords: Causal Model Factors Effecting, Ethic Management, Secondary School Administrators

บทนำ

จากสถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง และการบริหารงานราชการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐขาดความยืดหยุ่น ข้าราชการบางส่วนไม่สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม และวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหาขึ้นในทุกระดับ บุคลากรขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการขาดความโปร่งใส เปิดโอกาสให้เกิดการทุจริตและผิดจรรยาบรรณในการปฏิบัติราชการส่งผลให้ภาครัฐเกิดความสูญเสียทั้งภาพลักษณ์งบประมาณ รายได้ และค่าใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในหน่วยงานภาครัฐ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และต่อมาได้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการจึงได้จัดทำเกณฑ์สำหรับ

ประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) เพื่อนำไปสำรวจและประเมินระดับธรรมาภิบาลของส่วนราชการและจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 4)

สถานศึกษาเป็นองค์การที่ให้บริการทางการจัดการเรียนการสอน มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นที่คาดหวังของสังคมที่จะพัฒนาสมรรถภาพที่อยู่ในระดับสูง เป็นผู้มีจริยธรรมและทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น (Peterson, 2002) และเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ปัจจุบันยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และกระทำผิดในด้านต่างๆ อยู่เสมอ ผู้บริหารถือเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ต้องนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการบริหารงานทุกด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติอย่างสูงสุด (รัตนาภรณ์ ส่งเสริม และสุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2559) อย่างไรก็ตาม หน่วยงานด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี-ตราด) มีเป้าประสงค์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นฐานของความเป็นไทยและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ชลบุรี-ระยอง) มีค่านิยมองค์กร คือ ซื่อสัตย์ พร้อมบริการ สุภาพ มีคุณธรรม (ณัฐชา จันทร์ดา, 2561, หน้า 11-14) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มงานกองนิติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ในปี พ.ศ. 2553-2558 พบว่า มีปัญหาการร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในเรื่องทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาทั้งกรณีการดำเนินการทางวินัยร้ายแรงถึงขั้นปลดออกจากราชการ และกรณีการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา (หนูไกร มาเชค, 2559, หน้า 4-5) ทั้งนี้ พบว่ามาจากปัจจัยสาเหตุในหลายประเด็น อาทิเช่น ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ปัจจัยด้านการเมืองในองค์กร ปัจจัยด้านการบริหารที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ และปัจจัยด้านชุมชน/สังคม

ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่างๆ ผู้บริหาร หรือบุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารเชิงจริยธรรม พัฒนาตนเอง พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารการศึกษาหรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อตรวจสอบโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้บริหาร 16 คน เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารเชิงจริยธรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการตรวจสอบโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 640 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 11 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ แบ่งเป็น (1) การสร้างวิสัยทัศน์ (2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .50-.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 2) ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย แบ่งเป็น (1) ลักษณะของนโยบาย (2) มาตรฐานนโยบาย (3) ทրพยานโยบาย มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.95 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 3) ปัจจัยด้านการเมืองในองค์กร แบ่งเป็น (1) การรับรู้ในบทบาท (2) วัฒนธรรมในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .50-.90 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 4) ปัจจัยด้านการบริหารที่เน้นหลักธรรมาภิบาล แบ่งเป็น (1) หลักความรับผิดชอบ (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความคุ้มค่า (4) หลักนิติธรรม (5) หลักความโปร่งใส (6) หลักการมีส่วนร่วม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 5) ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ แบ่งเป็น (1) บุคลิกภาพ (2) การควบคุมตนเอง (3) แรงจูงใจ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.90 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 6) ปัจจัยด้านสังคม/ ชุมชน แบ่งเป็น (1) ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ (2) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (3) ประเพณี/ วัฒนธรรม/ ศาสนา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความไว้วางใจ ด้านความเคารพ ด้านความมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านความยุติธรรม และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน

(n=640)

การบริหารเชิงจริยธรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านความไว้วางใจ	4.24	.44	มาก
2. ด้านความรับผิดชอบ	4.02	.43	มาก
3. ด้านความเคารพ	4.14	.46	มาก
4. ด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม	4.09	.52	มาก
5. ด้านความยุติธรรม	4.06	.35	มาก
รวม	4.10	.30	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ด้านความไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความเคารพ ส่วนด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย ได้ดังนี้

1) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ 2) ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย มีดังนี้ มาตรฐานนโยบาย รองลงมาคือ ลักษณะของนโยบาย และทรัพยากรนโยบาย ตามลำดับ 3) ปัจจัยด้านการเมืองในองค์กร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย มีดังนี้ วัฒนธรรมโรงเรียน และการรับรู้ในบทบาทตามลำดับ 4) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นหลักธรรมาภิบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย มีดังนี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ 5) ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย มีดังนี้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และแรงจูงใจ ตามลำดับ 6) ปัจจัยด้านชุมชน/สังคม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย มีดังนี้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัฒนธรรม ศาสนา ความเป็นแบบอย่างจากบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเพณี ตามลำดับ ดังในตารางที่ 2

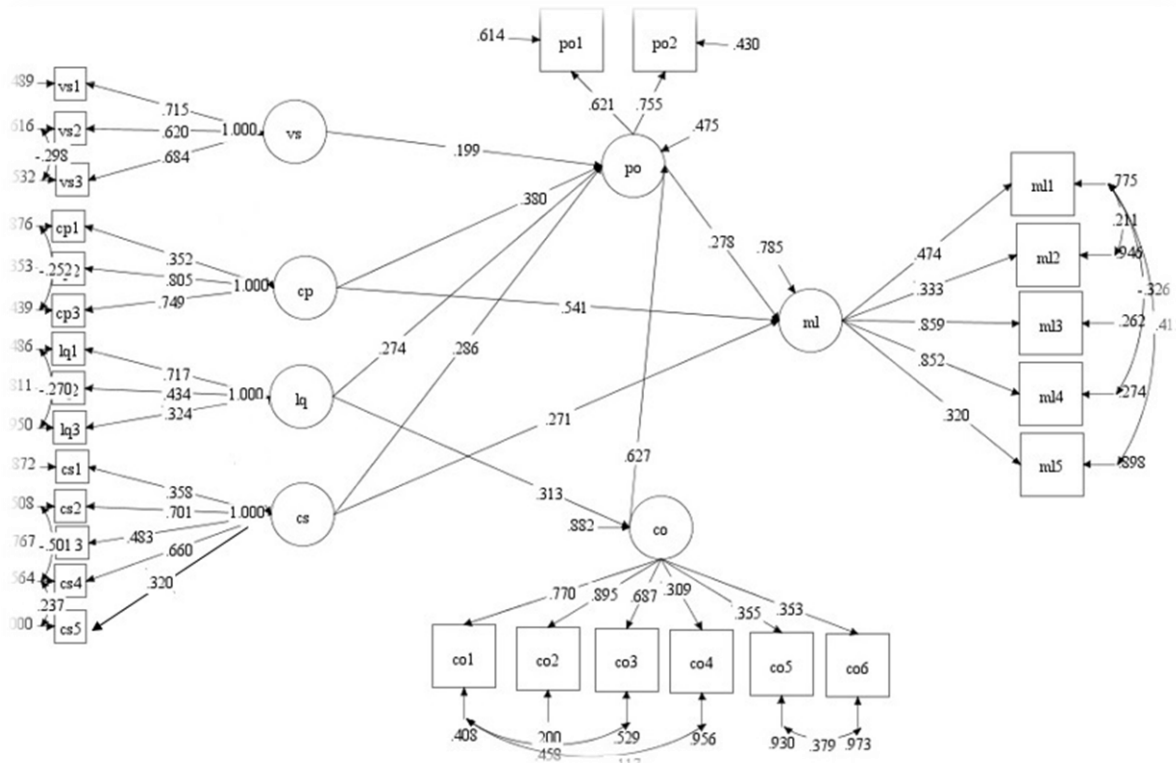
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(n=640)				
ปัจจัยที่	ปัจจัย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.28	.39	มาก
2	ด้านความชัดเจนทางนโยบาย	4.19	.46	มาก
3	ด้านการเมืองในองค์กร	4.09	.56	มาก
4	ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นหลักธรรมาภิบาล	4.29	.29	มาก
5	ด้านคุณลักษณะผู้นำ	4.15	.34	มาก
6	ด้านชุมชน/สังคม	4.16	.31	มาก
รวม		4.19	.11	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก จำแนกตามปัจจัย พบว่า ด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความชัดเจนทางนโยบาย ด้านชุมชน/สังคม ด้านคุณลักษณะผู้นำ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเมืองในองค์กร

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์ประกอบของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทุกโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ผลการวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ $\chi^2=653.79$, $df=272$, $\chi^2/df=2.40$, GFI= 0.93, CFI=0.91, AGFI=0.90, SRMR=0.05 และ RMSEA=0.047 ซึ่งทุกค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังภาพที่ 1

* $p < 0.05$, Chi-square=653.79, $df=272$, P-value=0.00000, RMSEA=0.047

ภาพที่ 1 โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรม

จากภาพที่ 1 อธิบายว่า ผลการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย, ด้านชุมชน/ สังคม, และด้านการเมืองในองค์กรส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วนปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ด้านคุณลักษณะผู้นำ และด้านวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นหลักธรรมาภิบาลส่งผลทางอ้อมต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามขั้นตอนการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา ยึดมั่นในความถูกต้องเพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของธัชชัย ชุกกลิน (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบแผนความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีจิตสำนึกรับผิดชอบและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายที่มุ่งหวังไว้ของผู้บริหารที่นำมาใช้ประกอบกับการเป็นผู้นำที่ดี และผลการวิจัยของรัตนารักษ์ ส่งเสริม และสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2559) ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การที่เน้นหลักธรรมาภิบาล พบว่า ด้านวัฒนธรรมองค์การที่เน้นหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนืออาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้จัดทำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินเพื่อจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉราพร กริ่งไกร (2558) สรุปผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนการปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์กับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก นโยบายในการปฏิบัติงานของโรงเรียนมีความเป็นไปได้และสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัต จันทะสินธุ์ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกลชัดเจน สามารถพัฒนาวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาที่ดีและกระจายวิสัยทัศน์ไปยังบุคคลอื่นเพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่ความก้าวหน้า

2.3 ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบายกับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงและโอกาสของความสำเร็จของนโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของปสุตา โอษฐ์จันทร์ศรี (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าความสอดคล้องของความเสียด้านนโยบายกับด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง และความเสียด้านนโยบายของโรงเรียนเอกชนประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) ทรัพยากร 3) การติดต่อสื่อสาร 4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 5) สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และ 6) ความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ

2.4 ปัจจัยด้านชุมชน/สังคมกับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการช่วยเหลือ ความเสียสละ และการเอาใจใส่ในการพัฒนาสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของธัชชัย ชุกกลิ่น (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าผู้บริหารต้องสามารถคิดวิเคราะห์ถึงหลักเหตุและผลในการแยกแยะสิ่งถูกผิดในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกสถานการณ์ได้ เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของทุกคน กล้าตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลทุกระดับ

2.5 ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน และการเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเรือน สุวรรณจันทร์ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา

ดังนี้ คือ 1) ด้านการครองตนตามหลักฆราวาสธรรม 2) ด้านการครองคนตามหลักพรหมวิหารธรรม 3) ด้านการครองงานตามหลักกัทธิบาทธรรม

2.6 ปัจจัยด้านการเมืองในองค์การในด้านการรับรู้ในบทบาทกับการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการเข้าใจพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอาคม มากมีทรัพย์ (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ผู้บริหารต้องมีความใส่ใจในกิจกรรมของสถานศึกษา สำนึกในบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทและรับผิดชอบ เอาใจใส่ ดูแลปกป้องสถานศึกษาด้วยความตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนและด้วยความเต็มใจ

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ขององค์ประกอบด้านการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และองค์ประกอบของปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ปัจจัยด้านการเมืองในองค์การ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ และปัจจัยด้านชุมชน/สังคม พบว่า ทุกโมเดลมีองค์ประกอบเชิงยืนยันสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาแต่ละองค์ประกอบได้มีการรวบรวมจากเอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลากหลาย และจากการให้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยที่นำมาศึกษาล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์การ โดยปัจจัยที่นำมาศึกษาร่วมกันส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 20.8 สอดคล้องกับสุธาสิณี แม้นญาติ (2554) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ความยุติธรรม การดูแลเอาใจใส่ การเสริมพลังอำนาจ ความรับผิดชอบ การสะท้อนคิด วิสัยทัศน์ ความซื่อสัตย์ ความไว้วางใจ การยึดหลักคุณธรรมและความดี และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าต่างๆ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมชัดเจนตามองค์ประกอบที่ใช้วัดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ทั้งนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ด้านชุมชน/สังคม และด้านการเมืองในองค์การ ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการในองค์การปัจจุบัน จำเป็นต้องให้ทุกคนรับรู้ มองเห็นเป้าหมาย/ นโยบาย ที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล บรรจุสุวรรณ (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนนโยบายโดยตรงแต่ต้องปฏิบัติตามนโยบายแบบสั่งการตามแนวทางจากบนลงล่าง (Top-down Approach) ประกอบกับนโยบายจากรัฐที่ส่งมาให้ปฏิบัติมีการปรับเปลี่ยนบ่อยไม่ต่อเนื่องและขาดวิสัยทัศน์ระยะยาว ทำให้ผู้ปฏิบัติปฏิบัติได้ไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดมาจากราชการส่วนกลางเกิดช่องว่างของนโยบายที่กำหนดกับการปฏิบัติจริงในระดับหน่วยปฏิบัติ และต้องอาศัยความร่วมมือกับชุมชน/สังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของนงุจิ เจริญสุข (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านความร่วมมือกับชุมชน

cp	หมายถึง	ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย
cp1	หมายถึง	ลักษณะของนโยบาย
cp2	หมายถึง	มาตรฐานนโยบาย
cp3	หมายถึง	ทรัพยากรนโยบาย
po	หมายถึง	ปัจจัยด้านการเมืองในองค์กร
po1	หมายถึง	การรับรู้ในบทบาท
po2	หมายถึง	วัฒนธรรมในโรงเรียน
co	หมายถึง	ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การที่เน้นหลักธรรมาภิบาล
co1	หมายถึง	หลักความรับผิดชอบ
co2	หมายถึง	หลักคุณธรรม
co3	หมายถึง	หลักความคุ้มค่า
co4	หมายถึง	หลักนิติธรรม
co5	หมายถึง	หลักความโปร่งใส
co6	หมายถึง	หลักการมีส่วนร่วม
lq	หมายถึง	ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ
lq1	หมายถึง	บุคลิกภาพ
lq2	หมายถึง	การควบคุมตนเอง
lq3	หมายถึง	แรงจูงใจ
cs	หมายถึง	ปัจจัยด้านชุมชน/ สังคม
cs1	หมายถึง	ความเป็นแบบอย่างจากบุคคลสำคัญ
cs2	หมายถึง	ภูมิปัญญาท้องถิ่น
cs3	หมายถึง	ประเพณี
cs4	หมายถึง	วัฒนธรรม
cs5	หมายถึง	ศาสนา
ml	หมายถึง	การบริหารเชิงจริยธรรม
ml1	หมายถึง	ความไว้วางใจ
ml2	หมายถึง	ความรับผิดชอบ
ml3	หมายถึง	ความเคารพ
ml4	หมายถึง	ความมีคุณธรรมจริยธรรม
ml5	หมายถึง	ความยุติธรรม

องค์ความรู้การวิจัย มีคำอธิบายได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อผู้บริหารหรือบุคลากรในสถานศึกษานำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารเชิงจริยธรรม พัฒนาตนเอง พัฒนาคณาจารย์ในสถานศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารการศึกษาหรือการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรสร้างบรรยากาศให้เกิดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในองค์กรต่อไปต้องสื่อสารกับบุคลากรในสถานศึกษาให้ยอมรับในวิสัยทัศน์ของตนเองได้อย่างชัดเจนและรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ประกอบด้วยมาตรฐานนโยบาย รองลงมาคือ ลักษณะของนโยบาย และทรัพยากรนโยบาย ผู้บริหารควรมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงและโอกาสของความสำเร็จของนโยบาย ผู้บริหารควรกำหนดตัวชี้วัดของความสำเร็จของนโยบายได้เหมาะสม และระบุรายละเอียดความสำเร็จของนโยบายได้อย่างชัดเจน

3. ปัจจัยด้านการเมืองในองค์กร ประกอบด้วยวัฒนธรรมโรงเรียน และการรับรู้ในบทบาท ผู้บริหารต้องรับรู้และเข้าใจพฤติกรรมและการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในสถานศึกษา ต้องรับรู้อิทธิพลหรือความพยายามที่มีผลต่อการกระจายความได้เปรียบหรือเสียเปรียบแก่สมาชิกในองค์กร ใส่ใจในกิจกรรมของสถานศึกษา สำนึกในบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทและรับผิดชอบ เอาใจใส่ ดูแลปกป้องสถานศึกษาด้วยความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนและด้วยความเต็มใจ

4. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การที่เน้นหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ผู้บริหารต้องแสดงความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น มอบหมายงานให้บุคลากรในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างเหมาะสม ตามองค์ประกอบด้านหลักคุณธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องเพื่อให้เกิดเป็นที่ยอมรับและเป็นแบบอย่าง เปิดโอกาสให้บุคลากรประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจร่วมกันตามความเหมาะสม มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง บริหารแบบมุ่งพัฒนาองค์การ

5. ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้นำ ประกอบด้วยบุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และแรงจูงใจ ผู้บริหารต้องมีอุดมคติ ความสนใจ ความมุ่งมั่น และเป้าหมายที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย ควรมีจิตสำนึกรับผิดชอบและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายที่มุ่งหวังไว้ของผู้บริหารที่นำมาใช้ประกอบกับการเป็นผู้นำที่ดี ปฏิบัติตนตามทำนองคลองธรรมรับรู้และเข้าใจพฤติกรรมและการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในสถานศึกษา

6. ปัจจัยด้านชุมชน/สังคม ประกอบด้วยวัฒนธรรม ศาสนา ความเป็นแบบอย่างจากบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประเพณี ผู้บริหารต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนในด้านต่างๆ โดยมีบุคคลในสังคมที่ยึดเป็นต้นแบบ ต้องช่วยเหลือ เสียสละ และเอาใจใส่ในการพัฒนาสังคม สามารถคิดวิเคราะห์ถึงหลักเหตุและผลในการแยกแยะสิ่งถูกผิดในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในทุกสถานการณ์ได้ เปิดใจกว้างรับ ฟังความคิดเห็นของทุกคน กล้าตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น ควรเป็นแบบอย่างในเรื่องที่รับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในบทบาทหน้าที่

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ควรให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้น สร้างความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของบุคลากรเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงต่อเวลา และเป็นแบบอย่างที่ดี ประสานความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรทางการศึกษามากขึ้น

1.3 ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือแยกตามปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบายมีค่าอิทธิพลสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านชุมชน/สังคม ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารในองค์กร การมีส่วนร่วมของชุมชนและควรสร้างความเข้าใจ โปร่งใส ในการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น

1.4 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ ปัจจัยด้านความชัดเจนทางนโยบาย ปัจจัยด้านชุมชน/สังคม และปัจจัยด้านการเมืองในองค์กรสามารถส่งผลต่อการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับด้านเหล่านี้ในการบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารงานของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบการสร้าง ความชัดเจนทางนโยบาย ความร่วมมือกับชุมชน และการเปิดให้มีส่วนร่วมที่เหมาะสมต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

2.3 ควรศึกษาผลกระทบต่อผู้เรียนจากปัจจัยด้านต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์แบบพหุระดับ

เอกสารอ้างอิง

ขวัญเรือน สุวรรณจันทร์. (2560). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาตาก เขต 2. รายงานสืบเนื่องการประชุมสัมมนาวิชาการ (Proceedings) การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17.

ชูศักดิ์ เพชรกระจ่าง. (2559). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงจริยธรรม วัฒนธรรมองค์กรองค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ : การวิเคราะห์เส้นทาง. *สมาคมนักวิจัย*. 21(3).

ณัฐชา จันทร์ดา. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธัชชัย ชุกกลีน. (2558). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ดุชนิพนธ์ครุศาสตร์ดุชนิพนธ์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นัญจรี เจริญสุข. (2558). องค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารคณะกรรมการครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. 11(2). 81-101.
- นิรันดร์ เนตรภักดี. (2553). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นประถมในประเทศไทย : ในทัศนคติของครู. *วารสารบริหารศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 6(1). 78-83.
- ปสุตา โอษฐ์จันทร์ศรี. (2556). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงด้านนโยบายและด้านกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*. 12(2). 80-91.
- ไพศาล บรรจสุวรรณ์. (2558). การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *ดุชนิพนธ์รัฐศาสตร์ดุชนิพนธ์*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัตนภรณ์ ส่งเสริม และสุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2559). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 16(1). 239-251.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สุทัต จันทะสินธุ์. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแบบบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สุธาสิณี แม้นญาติ. (2554). โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หนูไกร มาเชค. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัจฉราพร กริ่งไกร. (2558). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 10(3). 155-164.
- อาคม มากมีทรัพย์. (2556). *จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา*. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุชนิพนธ์*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Peterson, K. (2002). *Evaluating Principals: Balancing Accountability with Professional Growth*. New York: Sage.